

Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут автоматики, кібернетики та
обчислювальної техніки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
е-підпис Олег ЛАГОДНЮК

05.10.2021

03-10-69S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

Educational Program

Безпека життєдіяльності та цивільний захист		Life Safety and Civil protection	
Шифр за ОП	ЗП8	Code in Educational Program	
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Educational level: Bachelor`s (first)	
Галузь знань Культура і мистецтво	02	Field of knowledge Culture and arts	
Спеціальність Інформаційна, бібліотечна та архівна справа	029	Speciality Information, library and archival studies	
Освітня програма: Управління інформаційними комунікаціями		Educational Program: Information Communication Management	

м. Рівне – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Управління інформаційними комунікаціями» спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Рівне. НУВГП. 2021. 11 стор.

ОПП на сайті університету: <http://er3.nuwm.edu.ua/20940/1/ОПП%20%20ІБАС%2005.07%20Остаточний%20з%20печаткою.pdf>

Розробник силабусу: Зошук Віталій Олегович, к.т.н, доцент

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 14.09.2021 року.

В.о. завідувач кафедри: Кухнюк О.М., к.т.н., доцент.

Керівник (гарант) ОП: Цецик Я. П., к.і.н., доцент.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № ____ від “_____” _____ 20__ року

Голова науково-методичної ради з якості ННІЕМ: Ковшун Н.Е. д.е.н., професор.

СЗ № 5106 в ЕДО

© Зошук В.О., 2021
© НУВГП, 2021

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Управління інформаційними комунікаціями
Спеціальність	029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
Рік навчання, семестр	4 рік, 1 семестр
Кількість кредитів	3 кредити
Лекції	14 годин
Практичні заняття	16 годин
Самостійна робота	60 годин
Курсова робота	ні
Форма навчання	денна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	Українська
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*	
ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА	
Лектор	Зошук Віталій Олегович, доцент, к.т.н., доцент.
	
Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Зошук Віталій Олегович
ORCID	https://orcid.org/0000-0001-7572-4677
Як комунікувати	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2474 ; v.o.zoshchuk@nuwm.edu.ua.
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ	
Анотація освітньої компоненти, в т.ч. мета та цілі	
<p>Навчальна дисципліна «Безпека життєдіяльності та цивільний захист» формує здобувачам вищої освіти знання, уміння і компетенцій ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог безпеки та цивільного захисту.</p> <p>Метою вивчення є надання знань, умінь, компетенцій для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління безпекою та цивільним захистом,</p>	

формування у здобувачів вищої освіти відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки в повсякденному житті.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є поняття, моделі безпеки, завдання професійної діяльності в розрізі безпеки особистості, тощо.

Посилання на розміщення освітнього компоненту на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2474>

Компетентності

Вивчення навчальної дисципліни надає здобувачам вищої освіти компетентностей щодо:

- (ЗК8) Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- (ЗК9) Здатність працювати в команді;
- (ЗК12) Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- (ФК14) Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, постійного підвищення рівня інформаційної культури.

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)

Результатами навчання, які набувають здобувачі вищої освіти вивчаючи дану дисципліну є:

- (РН6) Знати, розуміти та застосовувати в практичній діяльності законодавчі та галузеві нормативні документи;
- (РН13) Оцінювати результати діяльності та відстоювати прийняті рішення;
- (РН16) Приймати обґрунтовані управлінські та технологічні рішення;
- (РН17) Бути відповідальним, забезпечувати ефективну співпрацю в команді;
- (РН19) Дотримуватися і реалізовувати основні засади охорони праці та безпеки життєдіяльності

Структура та зміст освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності (Лекцій: 2 години; Практичних: 2 години; Самостійна робота: 8 годин) (РН6, РН19);

Тема 2. Ризик орієнтований підхід в питаннях безпеки (Лекцій: 2 години; Практичних: 2 години; Самостійна робота: 8 годин) (PH13, PH16, PH19);
Тема 3. Людина як елемент ергатичних систем (Лекцій: 2 години; Практичних: 6 години; Самостійна робота: 10 годин) (PH17, PH19);
Тема 4. Причини виникнення, класифікація та моніторинг надзвичайних ситуацій (Лекцій: 2 години; Практичних: 2 години; Самостійна робота: 10 годин) (PH6, PH16, PH19);
Тема 5. Єдина державна система цивільного захисту та запобігання виникненню надзвичайних ситуацій (Лекцій: 2 години; Самостійна робота: 10 годин) (PH6, PH13, PH16, PH19);
Тема 6. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій та їх наслідків (Лекцій: 2 години; Практичних: 4 години; Самостійна робота: 10 годин) (PH6, PH13, PH16, PH19);
Тема 7. Техногенна безпека підприємств, об'єктів, будівель та споруд (Лекцій: 2 години; Самостійна робота: 4 годин) (PH6, PH13, PH16, PH19).

Теми лекційних занять:

Тема 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності (Основні поняття, терміни та визначення безпеки життєдіяльності. Аксиоми безпеки життєдіяльності. Таксономія, ідентифікація та квантифікація небезпек. Матеріальні чинники предметної діяльності. Причини та наслідки небезпек. Культура безпеки та ризик орієнтоване підхід в питаннях безпеки);
Тема 2. Ризик орієнтований підхід в питаннях безпеки (Загальний аналіз та класифікація ризику. Концепція прийнятного ризику та ризик орієнтованого підходу в питаннях управління безпекою. Методичні підходи та головні етапи кількісного аналізу та оцінки ризику. Вибір методів та інструментів управління виявленим ризиком);
Тема 3. Людина як елемент ергатичних систем (Психологічна надійність людини та її роль у забезпеченні безпеки. Роль аналізаторів людини в забезпеченні її життєдіяльності. Особливості режиму діяльності людини. Підвищення психофізіологічної стійкості кадрів до професійних небезпек.);
Тема 4. Причини виникнення, класифікація та моніторинг надзвичайних ситуацій (Основні поняття та визначення у сфері цивільного захисту. Законодавча база з цивільного захисту України. Надзвичайні ситуації та причини їх виникнення. Класифікація надзвичайних ситуацій. Організація цивільного захисту в Україні. Моніторинг надзвичайних ситуацій);
Тема 5. Єдина державна система цивільного захисту та запобігання виникненню надзвичайних ситуацій (Єдина державна система цивільного захисту. Режими функціонування єдиної державної системи цивільного захисту. Фінансування і матеріально-технічне забезпечення заходів єдиної державної системи цивільного захисту. Планування

заходів діяльності єдиної державної системи цивільного захисту. Сили цивільного захисту. Єдина система державного резерву України.);

Тема 6. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій та їх наслідків (Організація Цивільного захисту на об'єкті господарської діяльності. Основні завдання, принципи та заходи захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій. Запобігання виникненню надзвичайних ситуацій. Основні заходи з ліквідування надзвичайних ситуацій та їх наслідків);

Тема 7. Техногенна безпека підприємств, об'єктів, будівель та споруд (Небезпеки на промислових об'єктах. Небезпеки у нафтовій та нафтопереробній промисловості. Небезпеки у газовій промисловості. Небезпеки у вугільній промисловості. Небезпеки в електроенергетиці. Аварії на комунально-енергетичних системах життєзабезпечення. Руйнування будівель та споруд. Небезпеки на гідротехнічних спорудах та їх наслідки. Небезпеки на залізничному, повітряному, водному та автомобільному транспорті).

Теми практичних занять:

Практичне заняття №1. Надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах.

Практичне заняття №2. Розрахунок оцінки ризиків.

Практичне заняття №3. Оцінка психофізіологічних властивостей людини. Встановлення типу темпераменту.

Практичне заняття №4. Визначення психологічних властивостей людини: пам'ять, увага. Стрес на робочому місці.

Практичне заняття №5. Дослідження біоритмів людини.

Практичне заняття №6. Порядок класифікації надзвичайних ситуацій.

Практичне заняття №7. Оцінка хімічної обстановки при утворенні зон хімічного забруднення.

Практичне заняття №8. Оцінка економічних збитків від наслідків надзвичайних ситуацій природнього і техногенного характеру.

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

- Аналітичні навички;
- Взаємодія з людьми;
- Вміння відчувати настрій співрозмовника;
- Вміння працювати в команді;
- Екологічна грамотність і здорове життя;
- Здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- Здатність управляти своїми емоціями та емоціями інших людей;
- Знаходити вихід з складних ситуацій;
- Знаходити час на відпочинок;
- Навички міжособистісних відносин;
- Оцінювати ризики та приймати рішення.

Форми та методи навчання

Форми проведення занять з навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист» включає такі методи навчання як словесні, наочні і практичні.

Лекція передбачає розкриття у словесній формі сутності явищ, наукових понять, процесів, які знаходяться між собою в логічному зв'язку та об'єднані загальною темою.

Наочні методи навчання передбачають, передусім, використання демонстрації та ілюстрації у вигляді мультимедійних презентацій.

Практичні методи навчання спрямовані на розв'язання, ситуаційних задач, сприяють формуванню умінь і навичок, логічному завершенні пізнавального процесу стосовно конкретного розділу, теми.

Порядок та критерії оцінювання

Контроль знань здобувачів вищої освіти проводиться в усній, письмовій та в комп'ютерній формах і оцінюється в межах 100 балів (практична складова 60 балів, модульна складова 40 балів). Здобувач вищої освіти набирає бали за виконання певних видів робіт (виконання практичної, самостійної роботи, опитування за матеріалом, тощо) в межах тем навчальної дисципліни. Для отримання заліку здобувачу вищої освіти необхідно набрати не менше 60 балів, виконати практичні заняття та здати модульну складову у вигляді комп'ютерного тестування. Структуру та вміст контрольних питань та завдань визначає викладач керуючись діючих нормативних документів університету та доводить довідому здобувачів вищої освіти.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за темами навчальної дисципліни.

Назва теми	Бали
1. Поточна складова	
Тема 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності	9
Тема 2. Ризик орієнтований підхід в питаннях безпеки	9
Тема 3. Людина як елемент ергатичних систем	9
Тема 4. Причини виникнення, класифікація та моніторинг надзвичайних ситуацій	9
Тема 5. Єдина державна система цивільного захисту та запобігання виникненню надзвичайних ситуацій	8
Тема 6. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій та їх наслідків	8
Тема 7. Техногенна безпека підприємств, об'єктів, будівель та споруд	8
Разом за поточною складовою	60
2. Модульна складова	

Модульний контроль №1	20
Модульний контроль №2	20
Разом за модульною складовою	40
Всього	100

Перелік нормативних документів університету що регулюють порядок оцінювання та проведення контрольних заходів:

✓ Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція) (Наказ №358 від 06.07.2020р) <http://ep3.nuwm.edu.ua/4088/1/Положення%20про%20організацію%20освітнього%20процесу%20в%20НУВГП%202.pdf>

✓ Порядок організації контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів Національного університету водного господарства та природокористування (НУВГП) у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) (зі змінами та доповненнями) (Наказ №168 від 04.04.2016р) https://nuwm.edu.ua/index.php?preview=1&option=com_dropfiles&format=&task=frontfile.download&catid=422&id=417&Itemid=1000000000000;

✓ Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (Наказ №310 від 26.05.2019) –

<http://ep3.nuwm.edu.ua/5040/1/Положення%20про%20семестровий%20поточний%20та%20підсумковий%20зах.pdf> – регламентує порядок проведення семестрового поточного (модульного) та підсумкового контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями бакалавра і магістра денної і заочної форми навчання в Національному університеті водного господарства та природокористування, описує зміст і процедуру державної атестації, поточного, підсумкового та семестрового контролів;

✓ Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний контроль) зі змінами та доповненнями (ухвалено науково-методичною радою НУВГП протокол №1 від 19.02.2020)

https://nuwm.edu.ua/index.php?preview=1&option=com_dropfiles&format=&task=frontfile.download&catid=422&id=486&Itemid=1000000000000 – описує критерії оцінювання навчальних досягнень та порядок рейтингування здобувачів вищої освіти;

✓ Методичні вказівки щодо формування, наповнення та оформлення сторінок навчальних дисциплін в Навчальній платформі НУВГП (для професорсько-викладацького складу) (схвалено науково-методичною радою НУВГП Протокол № 1 від 27.02.2019 р) <http://ep3.nuwm.edu.ua/13934/> – описують порядок оформлення та

створення тестів для семестрового поточного та підсумкового контролів, порядок завантаження науково-методичних джерел в курси.

✓ Інструкція для здобувачів вищої освіти щодо організації та проведення навчальних занять у дистанційній формі
<http://ep3.nuwm.edu.ua/19215/1/ІНСТРУКЦІЯ%20ДЛЯ%20ЗДОБУВАЧІВ%20ВИЩОЇ%20ОСВІТИ%20щодо%20організації%20та%20проведення%20навчальних%20занять%20у%20дистанційній%20формі%202020%20p.pdf>

Поєднання навчання та досліджень

-

Інформаційні ресурси

Базова література

1. Березуцький В.В., Васьковець Л.А., Вершиніна Н.П. та ін. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник / За ред. проф. В.В. Березуцького. Х.: Факт, 2005. 348 с. (Теми 1,2,3);
2. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності: Навч. посібник / За ред. Є.П. Желібо. Львів: Новий Світ-2000, 2001. 320 с. (Теми 1,2,3);
3. Зеркалов Д.В. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. / – К.: Основа, 2016. 267 с. Березуцький В. В. Ризик орієнтований підхід в охороні праці / В. В. Березуцький. – [Б. м.] : LAP Lambert Academic Publishing, 2019. – 108 с. (Теми 1,2,3);
4. Кучма М.М. Цивільна оборона (цивільний захист) [навчальний посібник] / М.М. Кучма. Львів: Магнолія, 2007. 362 с. (Теми 4,5,6,7);
5. Скобло Ю.С., Соколовська Т.Б., Мазоренко Д.І., Тіщенко Л.М., Троянов М.М. Безпека життєдіяльності: Навч. посібник. Київ: Кондор, 2003. 424с. (Теми 1,2,3);
6. Стеблюк М.І. Цивільна оборона та цивільний захист: підручник. / М.І. Стеблюк. К: Знання-Прес, 2007. 487 с. (Тема 4,5,6,7);
7. Техногенна безпека [навчальний посібник] / М.М. Гіроль, Л.Р. Ниник, В.Й. Чабан. Рівне, 2003. 358 с. (Тема 7);
8. Шоботов В.М. Цивільна оборона / В.М. Шоботов. Київ, 2006. 395 с. Теми 4,5,6,7);
9. Ярошевська В.М. Безпека життєдіяльності. Рівне, 2003. 404 с. Теми 1,2,3);
10. Ярошевський М. М. Словник термінів і понять з безпеки життєдіяльності: навч. посібник : 2-е вид., доп. і доопр. / М. М. Ярошевський, В. М. Ярошевська, Д. М. Диновський. К.: Професіонал, 2004. 256 с. Теми 1,2,3,4,5,6,7);

Допоміжна література

11. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій: навч. посібник / О.М. Євдін, В.В. Могильниченко та ін. К.: КІМ, 2007, 2008. 636 с. (Тема 6);
12. Основи цивільного захисту: навч. посібник / В.О. Васійчук, В.Є.

- Гончарук, С.І. Качан та ін. Львів, 2010. 384 с. (Тема 4);
13. Основи цивільного захисту: навч. посібник / О.В. Бикова, О.В. Болієв, Д.М. Деревинський та ін. К: 2008. 223 с. (Тема 4)
14. Оцінка обстановки у надзвичайних ситуаціях: навч. посібник / В.Є. Гончарук, С.І. Качан, С.М. Орел, В.І. Пуцило. НУ «Львівська політехніка». Львів, 2004. –136 с. (Тема 6);
15. Русаловський А.В., Вендичанський В.Н. Цивільний захист: навч. посібник / А.В. Русаловський, В.Н. Вендичанський, за наук.ред. О.І. Запорожця. К.: АМУ, 2008. –250 с. (Тема 4,5,6);
16. Цивільний захист: навч. посібник / С.Т. Сусло, В.М. Заплатинський, Г.М. Харамда, за ред. проф. М.О. Біляковича. К.: Арістей, 2007. 386 с. (Тема 4,5,6).

Дедлайни та перескладання

Здобувачі вищої освіти на протязі семестру зобов'язані здавати практичні на інші види робіт за які на протязі семестру отримують бали які накопичуються. На останній парі викладач виставляє за сумою балів залік за навчальною дисципліною. У випадку не здачі хоча б одного елемента оцінювання при умові що студент має результуючу оцінку більше 60, то такий студент отримує залік. Перездача модульних контролів відповідно до «Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний контроль) зі змінами та доповненнями» (ухвалено науково-методичною радою НУВГП протокол №1 від 19.02.2020) https://nuwm.edu.ua/index.php?preview=1&option=com_dropfiles&format=&task=frontfile.download&catid=422&id=486&Itemid=1000000000000 - не допускається. Відповідно здобувачі вищої освіти які не здавали модульні контролі мають права доздати їх (час здачі узгоджують з викладачем) до початку останнього заняття з навчальної дисципліни.

У випадку отримання не задовільної оцінки (не зарахування) за навчальну дисципліну повинен керуватися порядком ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП (протокол вченої ради НУВГП №6 від 22.06.2016) <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/> який розглядає процедуру повторного вивчення здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін (проходження повторного курсу навчання).

Неформальна та інформальна освіта

«Положення про формальну та інформальну освіту в НУВГП» <http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/1/Положення%20про%20неформальну%20та%20інформальну%20освіту%20в%20НУВГП.pdf>

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

-

Правила академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися «Кодексу честі студентів» [http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/1/Кодекс честі студентів зах.pdf](http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/1/Кодекс%20честі%20студентів%20зах.pdf).

Перевірку навчальних завдань неупереджено здійснює викладач.

Усі навчальні завдання повинні бути виконанні власноручно здобувачем вищої освіти, у разі виявлення однакових робіт, здобувач освіти не отримує бали і повинен виконати завдання повторно.

Під час контрольних заходів здобувачу вищої освіти забороняється використовувати додаткові джерела інформації, окрім тих, що дозволив викладач. У разі виявлення бали за контрольний захід здобувач освіти не отримує.

Вимоги до відвідування

Відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим. У випадку пропуску занять здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати (виконати практичну роботу, вивчити матеріали лекцій, тощо). Пропуск з поважної причини вважається тим, що відбувся внаслідок хвороби (довідка з лікарні), якщо здобувач вищої освіти є учасником мобільності, якщо здобувач освіти знаходиться на індивідуальному плані і виконує усі вимоги відповідно до положення «Положення про індивідуальний графік навчання студентів денної форми навчання Національного університету водного господарства та природокористування» [http://er3.nuwm.edu.ua/6226/1/Положення про інд. графік навчання студ. денної форми навчання НУВГП зах.pdf](http://er3.nuwm.edu.ua/6226/1/Положення_про_інд._графік_навчання_студ._денної_форми_навчання_НУВГП_зах.pdf) відвідування практичних робіт є обов'язковим.

Завдання для відпрацювання здобувач вищої освіти отримує безпосередньо у викладача, або надсилає запит на корпоративну пошту викладачу.

Усі матеріали відпрацювання здаються викладачеві особисто здобувачем вищої освіти або надсилаються на корпоративну пошту викладачу.

Навчання здобувачів вищої освіти з особливими потребами регулюється: «Концепцією щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами (осіб з інвалідністю) у Національному університеті водного господарства та природокористування» [http://er3.nuwm.edu.ua/15913/1/Основна Концепція для навчання осіб з інвалідністю зах.pdf](http://er3.nuwm.edu.ua/15913/1/Основна_Концепція_для_навчання_осіб_з_інвалідністю_зах.pdf).

Оновлення

Оновлення проводиться з метою оновлення змісту даного курсу, оновлюється при умові зміни кількості аудиторних занять, наукових досягнень, попереднього досвіду викладання дисципліни, тощо. Усі зміни вносяться на сторінку дисципліни (курса) в навчальну платформу Moodle.

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

-